

ARDEALUL

JURIDIC

REVISTĂ LUNARA DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

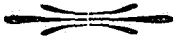
REDACTIA: Str. G. Mărzescu 20	Abonamentul pentru instituții și Autorități 500 Lei pe an	Administrația la Curtea de Apel S. I. Cluj Telefon : 268
	" " " " " " " " " " " " " " " "	
	Publicațiunile și anunțuri pentru un număr 2 lei cuvântul " " " " " " " " " " " " " " " "	

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Comitetul de conducere și redacție:

- I. MĂNESCU**
Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei
AL. ULVINIANU Președinte la Curtea de Apel Cluj	I. PREDOVICIU Procuror General la Curtea de Apel Cluj
Dr. AL. DRAGOMIR Decanul baroului adv. din Cluj și vicepreședintele Uniunii Avocaților din Țară	

Secretar
VIRGIL I. MĂNESCU
student la Drept și Filosofie

S U M A R I :

<p>Anteproiectul Legii de Organizare Jud. de <i>I. Mănescu</i> Jurisprudențe Constituționale Jurisprudențe Civile, cu o Notă de <i>Al. Ulvinianu</i> Jurisprudențe Comerciale.</p>	<p>Jurisprudențe procedurale. Jurisprudențe penale. Jurisprudențe la diverse legi Recenzie, de <i>M. Theodorian-Carada</i>;</p>
--	---

Nu se publică decât hotărârile instanțelor de recurs, iar ale instanțelor de fond numai cele cenzurate de instanțele superioare sau rămase definitive.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

---

Prețul unui număr 35 lei

A apărut

și se găsește de vânzare la redacția noastră

Legea Timbrului

cu toate modificările aduse până în prezent cu deciziile comisiei timbrului și cu un index alfabetic aranjată de

I. MĂNESCU

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Prețul 100 Lei.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL: CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

A apărut**Legea Contribuțiilor Directe**

cu instrucții oficiale, Dec. Com. Centrale și cu un index alfabetic, ediție aranjată de

I. Mănescu

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Comenziile se primesc la redacția noastră.

Prețul 130 Lei.

A. APĂRUT :**Colecția Oficială de legi și regulamente**

alcătuită de Consiliul Legislativ, Tomul XI, partea I, Legi și partea II-a A și B, regulamente, 1 Ianuarie 1933 - 31 Dec. 1933 ;

costul ambelor volume partea II-a lei 400, - iar al părții I-a, 250 lei.

A apărut :**Enrico Ferri Sociologia Criminală**

Școala pozitivă de drept penal
Studiu sintetic de

P. Ionescu Muscel

Prefață de **C. G. Rătescu**
București 1934

A APARUT :**Buletinul Legilor**

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „

Plătibil și în rate de minimum 50 lei.

Administrația la Curtea de Apei Cluj

A apărut :

GEORGE SOFRONIE

Profesor la Facultatea de drept din Oradea

„Le problème des Limitations du droit de Belligérance“

(extras din „Revista de Drept Public“) București, 1934

* * *

Determinarea agresorului

Considerațiuni asupra Convențiilor dela Londra din 3 Iulie 1933

(extras din „Pandectele Române“) Buc. 1934.

* * *

Tratatul dela Trianon și Acțiunea Revizionistă

Ediția III

Oradea 1934

Anteproiectul Legii de Organizare Judecătorească

Consiliul Magistraturii

Consiliul magistraturii, fără a cărui aviz nu se poate face nici o numire și nici o avansare cu excepția membrilor parchetului până la grad de Prim Procuror, anteproiectul prevede că se va compune din Primul Președinte, procurorul general și președinții Inaltei Curți de Casație și din Inspectorii Curților de Apel.

S'au exclus din consiliu Primii Președinți ai Curților de Apel și Ministrul de Justiție.

Motivul este arătat în expunerea de motive: „deoarece compunerea actuală a consiliului superior al magistraturii nu a dat rezultate învâlmuitoare și pe lângă aceasta, actualul consiliu este foarte greu de convocat și este costisitor față de greutatea financiară prin care trece țara, s'a exclus din consiliu Primii Președinți ai Curților de Apel. În scopul de a se da mai multă independență consiliului superior și deci a prezenta mai multă garanție de obiectivitate, ceea ce este absolut necesar pentru păstrarea neștirbită a prestigiului puterii judecătorești, Ministrul Justiției nu va mai face parte din consiliu”.

Această expunere de motive, unită cu ceea ce se întâmplă în fapt, ne face să pledăm pentru desființarea completă a consiliului magistraturii.

Credem că este în interesul magistraturii și al demnității înalților magistrați ce o compun, ca această instituție să fie desființată.

Cu toții știm, că mai toate numirile și avansările s'au știut mai înainte de întrunirea consiliului magistraturii, ba ceva mai mult, gazetele le-au dat cu mare precizie. După întrunirea consiliului ele au fost, fapt împlinit. Se crede că prin reducerea numărului membrilor și scoaterea Ministrului din Consiliu, va fi altfel. Ne îndoim: Nu din cauza calității celor care-l vor compune, ci din cauza presiunilor din afară, de care înalții magistrați nu vor putea să scape. Se știe cât de departe s'a mers cu asemenea presiuni. Cerem ca cel puțin pe viitor să fie lăsată demnitatea înalților magistrați la înălțimea ce o reclamă situația lor, și să nu se mai dea ocazia de a fi bănuți că au eșit din caracterul granitic ce trebuie să-i împodobească.

În ce privește pe magistrații candidați, cine poate să uite îngrămădeala în București, a acestora, în ajunul datei convocării consiliului și cui li poate scăpa bănuiala înjosirei, că fie care din ei, a câștiga o proptea, de multe ori, în persoană, celui mai veros avocat din provincie ajuns atotputernic prin politică?

Apoi, cine poate uita calvarul magistratului candidat, care trebuie să meargă din membru în membru al consiliului, dacă nu pentru

ca, prin calitățile lui insinuate să convingă pe D-nul membru, dar cel puțin și cu toată bună dreptatea, să se facă cunoscut D-lui membru.

Un surâs ironic al servitoarei care aduce cuvântul D-lui membru, că nu este acasă, atunci când magistratul candidat, bate la ușa mântuirii, ni se pare că pledează suficient ca magistratura să fie dispensată de o atingere a demnității și ca Consiliul magistraturii să fie desființat.

Să se lase curs selecționării naturale eșită din calitatea magistratului și din persistența acestei calități în decursul anilor.

Selecționarea nu poate fi alta decât vechimea în magistratură, obținută prin examen, control serios și disciplinar.

Numai așa se va impune magistratului ca știință, moralitate, capacitate și aptitudine.

Bazată pe aceste mijloace de selecționare, să se lase avansarea mecanică și dreptul la contencios administrativ aceluia căruia i s'ar nesocoti drepturile.

Ministrului de Justiție să-i rămâie singură, înregistrarea drepturilor și confirmarea lor.

Inspectorii judecătorești

Inspectorii judecătorești se delegează dintre Consilierii Curții de Casație pentru Curțile de Apel și dintre Consilierii Curților de Apel pentru celelalte instanțe. Această delegație se dă și se retrage de Consiliul Președințial al Inaltei Curți de Casație, compus din Primul Președinte, președinți și procurorul general. Delegația este obligatorie, temporală și revocabilă.

Inspectorii vor primi pe lângă leafă ce le conferă gradul și diurnile ce se vor fixa prin regulament. Inspectorii delegați dintre Consilierii Curților de Apel vor mai primi în plus și 30% din leafa lor.

Această instituție nu a dat până acum nici un rezultat satisfăcător interesului magistraturii. Inspectorii s'au numit și s'au schimbat după cum ministrul a putut să vădă, că poate sau nu să-i fie favorabili. Că probă este, că de data această numirea și schimbarea lor se ia, prin anteproiect, din mână Ministrului de Justiție.

Nu ne îndoim că de data această, inspectorii fiind numiți de Consiliul președințial al Inaltei Curți de Casație, selecționarea nu va fi garantată.

Un lucru însă, cum se va putea convinge consiliul Președințial, că magistratul delegat de el, corespunde așteptărilor, spre a-l menține sau a-l schimba?

Art. 57 zice: Retragerea delegației poate avea loc din oficiu sau în urma cererii Ministerului Justiției sau a însuși inspectorului.

Anteproiectul nu prevede cel puțin, că activitatea inspectorului va trece prin fața acestui consiliu. Cum va putea consiliul să aprecieze în cazul acesta aptitudinea inspectorului? Ii va fi suficient o adresă a Ministrului de Justiție?

Să insistă prin noul anteproect, asupra obli-
gativității delegației.

Ași fi curios să aflu că până în prezent, Mi-
nistrul de Justiție a voit să dea cu sila unui ma-
gistrat delegația de inspector și că a fost refuzat.
Practica ne spune altceva și anume, că nu a fost
Ministru de Justiție, de când s'a înființat insti-
tuția inspectorului judecătoresc, să nu fie asal-
tat de numeroase intervenții pentru mai mulți
magistrați deodată.

Bazați pe aceste constatări, ne surprinde că
se mai dă în plus ca remunerație, 30% din
quantumul lefei.

Fără îndoială că diurna, se impune ca efect
natural al delegării, însă permanentizarea dele-
gațiunii ni se pare, că stânjenește independen-
ța magistratului inspector.

De aceea credem că ar fi mai recomandabile dele-
gările speciale pentru diferite cauze, a consilierii-
lor Curților de Apel și de Casație, date de Mi-
nistrul de Justiție, în calitatea lui de suprem
supraveghetor, pentru anchetarea magistraților,
iar inspectarea lucrărilor normale să fie lăsată
șefului instanței imediat superioare sau delega-
tului acestuia, cum și a completelor chemate
să judece sentințele instanțelor inferioare, care
vor raporta Ministerului dela caz la caz faptele
magistratului inferior care sunt săvârșite cu
călcarea legii și a îndatoririlor profesionale.

Aceasta o impune mersul normal al servi-
ciului și calea ierarhică prevăzută de lege, cu
efect salvator și preventiv.

Acest drept de inspecție, de altfel, antepro-
ectul îl pune în art. 190, așa că nu înțelegem
cel ce l-ar mai avea și inspectorii.

I. Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj.

Jurisprudențe constituționale

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. U.

Decizia No. 57/1934. Președ. C. G. Rătescu, preș.

*Constituționalitatea legii din 22 Decembrie 1922. Legi
personale. Privilegiu fiscal. Egalitate fiscală. Art. 8 al.
2, 10, 45 și 112 din Constituție.*

Având în vedere că prin motivele de casare
se pretinde că dispozițiunile din art. 1 al legii
din 22 Decembrie 1931, menționată mai sus,
sunt neconstituționale violându-se prin ele art.
8 alin. III, art. 10 și art. 112 din Constituție pen-
tru că s'a creiat un impozit care nu este aplicat
tuturor cetățenilor Statului, sau unei întregi
categorii sociale, ci numai unei grupări de con-
tribuabili, având aceiași ocupație și mai mult
chiar numai unei părți din acea grupare, cu ex-
cluderea altora și anume a avocaților, medici-
lor, ziaristilor; că prin acest mod de legiferare
— continuă a susține recurentul — s'a nesocotit
textele citate din Constituție, care prohibă pri-

vilegiile fiscale și consacră principiul egalității
fiscale.

Având în vedere că art. 8 alin. 2 din Consti-
tuție prevede că toți Românii fără deosebire de
origină etnică, de limbă, sau de religie, sunt
egali înaintea legii și datori a contribui fără
osebire la dările și sarcinile publice;

Că, art. 10 din Constituție prevede că toate
privilegiile de orice natură, scutirile și mono-
polurile de clasă sunt oprite pentru totdeauna
în Statul Român.

Că, art. 15 din Constituție prevede că nici
o lege nu poate înființa pedeapsa confiscării
averilor, iar art. 112 prevede că nu se pot sta-
tornici privilegii în materie de impozite, că
nici o excepțiune sau micșorare de impozit nu
se poate statornici decât prin o lege.

Având în vedere că față de dispozițiunile
art. 8 alin. 2 din Constituție, **nu se poate im-
pune prin o lege ordinară dări sau sarcini pu-
blice, cari să fie aplicate numai unor anume
categorii stabilite după originea etnică, după
limbă, sau după religia celor cari o compun.**

Că, însă, nici acest text al Constituției și
nici celelalte invocate prin motivul de casare
**nu ridică legiuitorului ordinar dreptul de a în-
ființa un impozit, aplicabil asupra unei catego-
rii de venituri** — cum ar fi aceea a salariilor
plătite funcționarilor particulari, atâta timp
cât nu se face nici o distincție, după originea
etnică, după limbă, sau după religia acelora
cari primesc veniturile supuse impozitului ce
s'a înființat.

Având în vedere că prin art. 1 alin. 1 din
legea incriminată dela 22 Decembrie 1931, s'a
prevăzut că veniturile specificate la art. 43 din
legea pentru unificarea contribuțiilor directe,
cuvinte funcționarilor, întreprinderilor particu-
lare de orice fel, numai pe anul 1932, în afară
de impozite se suportă în conformitate cu legile
azi în vigoare, vor fi supuse pe anul 1932, în fo-
losul statului și la un impozit excepțional, al
cărui quantum se fixează apoi prin aliniatul
următor, după suma brută a salariului lunar.

Având în vedere că această **dispozițiune
prin care s'a creiat un impozit asupra venitu-
rilor provenite din salariile funcționarilor in-
treprinderilor particulare**, nu cuprinde nici o
distincțiune după originea etnică, după limbă,
sau după religia celor impuși, pentru ca astfel
să violeze principiul cuprins în art. 8 alin. 2
din Constituție; că, ea cuprinde o distincțiune
numai între veniturile provenite din salariile
primite dela instituțiile publice și între acele
primite dela întreprinderile particulare deci, o
distincțiune pe care Constituția neinterzicănd-o,
urmează că legiuitorul ordinar o poate face
atunci când va crede că interesele generale o
reclamă.

Că, de-asemena, dispozițiunile acestui ali-
niat nu cuprind vre-un privilegiu, sau vre-o
scutire de clasă, ceea ce art. 10 și 112 din Consti-

tuție interzice, ci dimpotrivă, ele cuprind un impozit; că impozitul înființat atingând numai venituri, nu poate constitui o confiscare de avere, ceea ce art. 15 din Constituție interzice.

Că, astel fiind, înființarea impozitului în discuțiune este o dispozițiune a legiuitorului ordinar, care nu violează nici un principiu constituțional, așa încât din acest punct de vedere criticile aduse prin recurs sunt neîntemeiate.

Considerând că este exact că art. 1 din legea în discuțiune după ce prevede prin alin. 1, ca regulă generală înființarea impozitului arătat, dispune apoi prin aliniatele următoare scutiri excepționale pentru salariile muncitorilor, ziaristilor, funcționarilor, asociațiilor, societăților și instituțiilor culturale, de binefacere și societăților fără scop lucrativ, cum și pentru acele venituri profesionale ce se stabilesc anual de comisiuni speciale.

Că, recurentul, după cum s'a arătat mai sus, contestă prin motivele de casare și constituționalitatea dispozițiilor ce cuprind aceste excepțiuni.

Considerând, însă, că este constant în cauză că salariul recurentului asupra căruia s'a încasat impozitul, în contra împlinirii căruia a făcut contestație, cade sub prevederile regulii generale instituite prin alin. 1 art. 1 din legea citată; că, obligațiunea pentru el de a plăti impozitul ce i s'a încasat, decurge din dispozițiunile generale ale acestui text, al căror caracter constituțional s'a stabilit mai sus, iar nu din dispozițiunile de excepțiune pe care le mai cuprinde; că, de asemenea în judecarea contestației ce a făcut, nici Ministerul intimat nu i-a opus recurentului acele dispozițiuni de excepțiuni și nici instanțele de fond nu au dedus din ele vre-un temei al hotărârilor ce au dat în cauză.

Că, în această situațiune, examinarea constituționalității dispozițiilor de excepțiune prevăzută de art. 1 al legii citate neprezentând nici o legătură cu deslegarea pricinii din spetă, ea nu poate fi făcută.

Că, în consecință, mentru toate aceste considerațiuni, urmează a se respinge recursul.

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 1304/1934. Președinte : G. Drimba. Consilier :

Substituții fidei-comisare. Desființarea lor atât la testamente cât și la legate. (Art. 1 și 6 din L. din 27 Martie 1926; art. 608—646 și 652 C. C. Ard.).

Din sentința supusă recursului, se constată că la data de 17 Mai 1929 decedând Dominica a lui Calistrat Andrișan a dispus printre altele în testamentul său făcut la 7 Maiu 1929, că lasă fiului său Gheorghe Calistrat Andrișan casa cu Nr. 154, șura și toate acareturile de pe lângă

casă cu livada ei, în suprafață de una falcie, restul averii împărțind-o între soțul și ceilalți frați ai ei, adăogând prin actul său de ultimă voință că în caz că fiul său Gheorghe, moare, averea lăsată lui, să treacă fratelui ei minor Alexandru Artemie Prelipcean, reclamant în procesul de față; că la data de 1 Iulie 1929 Gheorghe fiul defunctului, a decedat și el iar în cursul procedurii de moștenire deschisă după acesta, la ședința din 31 Iulie 1929 Calistrat Vasile Andrișan tatăl decedatului Gheorghe s'a declarat erede în baza legii la averea lăsată acestuia de defuncta Domnica a lui Calistrat Andrișan, iar judecătoria a acceptat această declarație, deși reclamantul, minorul Alexandru Artemie Prelipcean, s'a opus arătând că conform actului de ultima dorință a defunctei Domnica Calistrat Andrișan aceasta avere i se cuvine.

Ivindu-se această neînțelegere asupra averii defunctului Gheorghe Calistrat Andrișan, reclamantul, minorul Alexandru Artemie Prelipcean prin tatăl său Artemie Prelipcean, a intentat acțiunea de față la judecătoria mixtă Rădăuți contra pârâtului Calistrat Vasile Andrișan cerând a se stabili că averea sus menționată nu face parte din masa succesorală după defunctul Gheorghe Calistrat Andrișan, ci conform actului de ultima voință făcut la 7 Mai 1929 de către Domnica a lui Calistrat Andrișan, i se cuvine minorului reclamant.

Judecătoria admitând acțiunea, pârâtul a făcut apel la Tribunalul Rădăuți, care prin sentința atacată cu recursul de față, a respins apelul, confirmând hotărârea dată de prima instanță.

Spre a se da această soluțiune, Tribunalul examinând obiecțiunea pârâtului că reclamantul nu are nici un drept la această avere, deoarece pretenția sa este bazată pe o substituțiune fidei comisară care de drept nu mai există fiind desființată prin legea din 27 Martie 1926 constată că această obiecțiune nu este fondată, deoarece în spetă este vorba de o substituțiune fidei comisară instituită la un legat conform art. 652 cod. civ. austr. a cărui dispozițiuni n'au fost abrogate prin legea din 27 Martie 1926 care a desființat numai paraer. 608—646 cod. civ. austr. ce privesc substituțiunile fidei comisare la testamente, nu și la legate; că prin urmare, conchide Tribunalul, declarația de ultima voință a defunctei fiind valabilă, bine a fost admisă acțiunea reclamantului.

Această soluțiune este criticată prin motivul I de casare, prin care recurentul susține, că Tribunalul prin sentința atacată a făcut o rea aplicațiune a legii atunci când a considerat substituțiunea fidei comisare, instituită de defuncta Domnica Calistrat Andrișan ca fiind valabilă întemeindu-se această soluțiune, pe art. 6 din legea din 27 Martie 1926, care a desființat substituțiunea fidei comisare numai la testamente, căci au fost abrogate numai dispozițiunile

nile art. 608—646 cod. civ. austr. nu și par, 652 care prevede substituțiunea fidei comisară la legate că această soluțiune este greșită de oarece din art. 1 din legea din 27 Martie 1926 rezultă că această instituție a fost desființată în întregime, deci și la legate.

Tribunalul, spre a admite acțiunea a stabilit că în speță este vorba de un legat, la care testatorul a instituit o substituțiune fidei comisară și ca atare ea este valabilă căci art. 6 din legea din 27 Martie 1926, n'a abrogat și dispoz. art. 652 cod. com. ard. care prevede substituțiunea fidei comisară la legate.

Legiuitorul în scopul de a înlătura inconvenientele pe care le prezintă instituțiunea fidei comisară și substituțiunile fidei comisarare le-a abrogat prin legea din 27 Martie 1926 dispunând prin art. 1 că „instituțiunea fidei comisarilor și substituțiunilor fidei comisarii, sunt și rămân desființate“.

Legiuitorul prin acest text de lege, dat fiind scopul urmărit, a înțeles să ia o măsură completă, desființând complet această instituțiune, și prin urmare deși prin art. 6 din zisa lege, care enumeră paragrafele desființate din codul civ. austr. nu prevede și par. 652 care se referă la substituțiunile la legate, totuși art. 6 trebuie interpretat ținându-se seamă de dispozițiunile art. 1 din care rezultă intențiunea legiuitorului de a desființa complet această instituție, nu numai când este aplicată la testament, ci și la legate, căci o distincțiune în acest sens nu există în lege.

A decide altfel ar însemna că scopul legii să nu poată fi atins deoarece dispozițiunile sale ar fi eludate, dându-se loc la fraude, testatorul putând ușor să-și împartă averea în legate instituindu-le substituțiuni fidei comisarii.

Așa fiind, urmează că potrivit art. 6 combinat cu art. 1 din legea din 27 Martie 1926 substituțiunile fidei comisarii sunt abrogate chiar în cazul când ele sunt instituite la legate și deci numai cu violarea susziselor texte de lege Tribunalul a respins apelul confirmând hotărârea primei instanțe, prin care s'a admis acțiunea reclamantului;

Deci motivul I de casare este fondat, așa că recursul urmează a fi admis.

Pentru aceste motive admite recursul.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 771/933. Președinte: A. D. Procopiu consilier

Acțiunea pentru pensie alimentară intentată de femeia declarată vinovată de desfacerea căsătoriei este inadmisibilă.

Având în vedere că prin motivul II de recurs recurenta pretinde că instanța de apel a săvârșit o omisiune esențială când nu se pronunță asupra cererii pentru obligarea soțului la pensia alimentară definitivă.

Considerând că, par. 90 din legea matrimonială prevede că bărbatul declarat vinovat este dator a întreține pe femeia nevinovată, conform stării lui materiale și poziției lui sociale, dacă venitul femeii ar fi insuficient pentru o astfel de întreținere alimentară.

Considerând că din acest text rezultă că este inadmisibilă, o acțiune pentru pensia alimentară din partea soției declarată vinovată de desfacerea căsătoriei, împotriva soțului, indiferent de împrejurarea că desfacerea căsătoriei a fost pronunțată și din vina soțului.

Considerând că astfel fiind, în speță, urmează a vedea că omisiunea instanței de fond, de a se pronunța asupra cererii de pensie alimentară definitivă formulată de soția vinovată, nu este esențială, deoarece chiar dacă s'ar fi ocupat de această cerere, instanța trebuia să o înlătorească ca inadmisibilă în conformitate cu par. 90 din legea matrimonială.

Că dar și acest motiv de a 2-lea de casare se respinge ca neîntemeiat.

Având în vedere că, prin acest ultim motiv de casare reclamanta pretinde că instanța de apel a omis de asemenea să se pronunțe asupra cererii de a fi absolvită de plățirea taxelor de timbru către Stat, întrucât s'a servit de act de paupertate.

Considerând că obiecțiunea recurentei în această privință este în fapt inexactă, deoarece Curtea de Apel adoptând sentința Tribunalului s'a pronunțat prin aceasta asupra tuturor chestiunilor subuse examenului acelei instanțe, prin urmare și asupra chestiunii suportării taxelor către Stat, care face obiectul ultimului considerent din sentința apelată.

Că de altfel, obligarea recurentei în mod solidar cu soțul la plata taxelor de timbru către Stat este legalmente justificată pe temeiul art. 25 din legea timbrului — cum motivează și prima instanță de fond — întrucât din interpretarea dispozițiilor acestui articol rezultă că în cazul când ambele părți au figurat reciproc ca reclamanti și părți într-un proces și au câștigat și pierdut în parte — ca în speță — suportarea taxelor de timbru către Stat cade în sarcina ambelor părți, rămânând ca urmărirea drepturilor fiscolei împotriva părții care s'a servit de act de paupertate să se facă în conformitate cu dispozițiunile art. 26 din aceeași lege.

Curtea de Apel Cluj, Secția II.

Dec. No. 180/931, Președ. Dr. Pompei Micsa

Elementele novațiunii rezultând dintr-o tranzacție cu stipulațiunea de garanție și majorarea sumei creanței.

Imbogățire pe nedrept (art. 1447 c. c. a.) Nu se poate stabili cazul îmbogățirii în paguba altuia dacă după obținerea sentinței și efectuarea sechestrului s'a încheiat contract de novație și

nu se dovedește că conținutul actului de novatione nu corespunde adevărului.

DECIZIUNE.

Curtea respinge recursul în casație al pârâtului de rând I. Admite recursul în casație al reclamantului. Casează sentința Tribunalului față de pârâtele II și III și evocând fondul obligă și pe aceste pârâte să plătească reclamantului în mod solidar cu pârâtul I, în termen de 15 zile sub sancțiunea execuțiunii silite, 35.050 lei capital, dobânzile legale dela 19 Februarie 1930 și 3481 lei cheltuieli de I instanță și 3066 lei cheltuieli de apel.

Obligă pe pârâții I, II și III să mai plătească reclamantului prin advocații lui 3400 lei cheltuieli de recurs și acestea de asemenea în termen de 15 zile sub sancțiunea execuțiunii.

MOTIVE. I. Sentința tribunalului ca instanța de apel, prin care s'a admis acțiunea față de pârâtul de rând I, V cantor și s'a respins acțiunea față de pârâtele de rând II—III, soția lui I. V. cantor, născ. P. N. și J. I. — reclamantul și pârâtul de rând I, au atacat-o cu recursuri în casare, cerând casarea sentinței atacate. Pârâtul de rând I, a mai cerut respingerea acțiunii față de el, iar reclamantul a cerut admiterea acțiunii și față de pârâtele de rând II și III.

II. In ce privește recursul pârâtului de rând I, J. V. cantor.

Pârâtul de rând I, invoacă ca motive de casare că:

1. Tribunalul a violat principiul de drept, că nimeni nu se poate îmbogăți în detrimentul altuia fără nici o bază de drept și a aplicat greșit art. 998 din Cod. civ. austr., și art. 269 din P. c.

2. S'a violat art. 993 din Cod. civ. austriac.

3. Tribunalul cu exces de putere și omisiune esențială a adus sentința atacată.

Asupra primului motiv de casare.

Conform stării de fapt stabilită de Tribunal și neatinsă de recurs, pârâtul de rând I, înainte cu mai mulți ani a luat împrumut dela reclamant suma de 16.000 lei și după ce acest pârât n'a achitat banii la termen, reclamanta l-a dat în judecată și după ce s'a adus sentința după efectuarea sechestrului părțile au încheiat obligațiunea din 7 Decembrie 1927, conform căreia pârâtul de rând I, s'a obligat a plăti reclamantului suma de 35.050 lei capital până la 1 Ianuarie 1929, iar pârâtele de rând II și III au luat garanție pentru plata acestei sume. Actul de obligație a fost citit, acceptat și semnat de pârâți. Pârâții până la data de 1 Ianuarie 1929 nu au achitat reclamantului suma de 35.050 lei.

Având în vedere că conform stării de fapt pârâtul de rând I, J. V. cantor, s'a obligat **ca în locul capitalului stabilit în sentința judecătorească definitivă, plătește suma de 35.050 lei și pârâtele de rând II și III a luat garanție pen-**

tru plata acestei sume conform art. 1375 și 1380 din Cod. civ. austr. între părțile litigante a intervenit un contract de novatione cu intervenirea terțelor persoane și anume transacție, prin care s'a sistat raportul de drept vechiu și s'a născut un raport de drept cu totul nou deci pârâtul de rând I nu mai poate invoca convențiunea de bază.

Având în vedere că conform transacției intervenită între părți reclamantul nu se îmbogățește în detrimentul pârâților fără nici o bază de drept, ci reclamantul primește pe baza obligației numai suma, la plata căreia pârâții s'au obligat: motivul acesta de casare este intemeiat, cu atât mai vărtos, deoarece față de conținutul obligației pârâtul de rând I, a fost obligat să dovedească că conținutul obligației nu corespunde adevărului.

Asupra celui al doilea motiv de casare.

Având în vedere că prin transacție intervenită între părți s'a stins raportul vechiu și în consecință pârâtul nu mai poate invoca convențiunea de bază, adecă în speță nu se mai poate cerceta ca pârâtul de rând I, câtă sumă a primit original ca împrumut.

Pentru aceste motive Curtea a casat sentința tribunalului în partea, prin care s'a respins acțiunea față de pârâtele de rând II și III, și evocând fondul, a admis acțiunea și față de aceste pârâte.

Dispoziția referitoare la cheltuielile de primă instanță, de apel și de recurs se bazează pe art. 425, 508 și 543 din P. c.

31 Martie 1931.

NOTA. In sistemul Codului Civil Austriac novationea constă și există numai prin schimbarea fie a obiectului ori a cauzei obligațiunii, spre deosebire de codul Napoleon, prin urmare și de cel Român. care cunoaște în afară de aceasta formă, încă două spețe și anume: novationea de creditor și novationea de debitor, adică prin schimbarea creditorului sau aceia a debitorului, iar aceste instituțiuni nu sunt aceleași lucru și nu se confundă cu cesiunea de creanță, nici cu subrogațiunea.

Novationea, prin chiar definițiunea ei, arată că între creanță, care se stinge, și aceia care se naște trebuie să existe o diferență esențială care să rezulte, fie din schimbarea obiectului sau din schimbarea cauzei, adecă a bazei juridice (art. 1376 C. C. A), căci dacă totul s'ar reduce la reproducerea sub o altă formă a vechii creanțe, cu aceleași elemente constitutive și principale ale ei, aceia n'ar mai constitui o novatione; ci ar fi pur și simplu o recunoaștere a datoriei.

Cu alte cuvinte, pentru existența novationei trebuie să se ivească — în aceste două datorii succesive — un element nou și esențial, care să aducă nu numai o modificare a obligațiunii primitive, ci o transformare în totul acesteia, și pe care noua obligațiune o înlocuiește și tocmai din simplul fapt al existenței noii convențiuni; care naște din schimbarea obiectului, ori a naturii juridice a datoriei — se învederează intențiunea de a nova.

Voința de a nova, prin care creditorul renunță la

creanța primitivă — în afară de cazul când este clar manifestată de părți. — poate să rezulte, și să opere novațiunea virtual și necesar din faptul că noua datorie este incompatibilă cu existența mării departe a vechei datorii.

Așa de pildă, dacă creditorul a dat debitorului „ex causa depositi” 5000 lei și apoi lasă aceluiași debitor, aceiași sumă „ex causa mutui”, fără îndoială că și fără o stipulațiune expresă a voinței de a nova este evidentă novațiunea fiindcă schimbarea bazei juridice (mutata cauza) a creanței prin noua convenție, dă loc incompatibilității între persistența vechei datorii și cea nouă.

Dacă însă schimbarea nu privește un element constitutiv al convenției, adică fără să schimbe natura juridică și nici obiectul datoriei, ci totul să rezuma la modalități, la mărirea sau mărișorarea cuantumului prestațiunii ori în privința garanțiilor fie personale ori reale sau a termenului de plată etc. asemenea schimbări nu pot constitui o novațiune, căci totul se reduce numai la atîngerea sau modificarea unor elemente accesorii ale creanței.

În privința aceasta se dă următorul exemplu*):

Datoria este de 20.000 fr. și s'a convenit între debitor și creditor ca ea să fie ridicată la 25.000 fr. Autorul spune, referindu-se la jurisprudență, că aceasta nu constituie novațiune, și cred, că afirmativa nu poate fi îndoelnică, pentru motivele spuse mai sus.

De asemenea hotărârea judecătorească nu apreciază novațiune, căci, în afară de considerațiunea că novațiunea judiciară, admisă de Romani azi este necunoscută, dar se adăogă argumentul, că sentințele judecătorești sunt declarative, iar nu atributive de drepturi, ceiace însemnează, că hotărârea nu adăogă nimic obligației și nici nu o transformă, ci numai o constată, ea fiind preexistentă, așa încât debitorul plătind în urma executărei sentinței, el nu face altceva decît stinge obligația primitivă stabilită irevocabil prin sentința judecătorească.

Tot astfel, concordatul nu creiază o novațiune, deoarece, prin diminuarea creanței la anumite cote, nu s'a schimbat întru nimic natura ori obiectul datoriei, așa că în nici una din aceste ipoteze de care vorbim nu apar două creanțe succesive, dintre care una se stinge iar ultima să-i ia locul.

Contul curent, într'adevăr, formează o convenție sui generis, care-și are cauza în el însuși, astfel că nu împurumută nimic din efectele multiplelor convenții cari sunt înscrise în el, și consecința este că contul curent constituie novațiune pentru toate operațiunile asupra cărora se întinde.

În speță judecată de Curte și la care ne referim, se vede că novațiunea rezultă dintr'o tranzacție asupra căreia părțile au redactat actul scris din 7 Decembrie 1927, ceace înseamnă, că la acea dată între părți au existat chestiuni litigioase, pe cari le-au stins prin tranzacție, majorându-se totdeodată cuantumul datoriei inițiale de 16.000 lei la suma de 35050 lei, așa că soluțiunea Curții este pe deplin fondată.

AL. ULVINIANU

Președinte la Curte de Apel Cluj.

*) Demolombe, vol. 27 p. 277.

Jurisprudențe comerciale

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 1538/931. Președinția C. Băleanu, cons.

Responsabilitatea predătorului sau destinatarului, care încarcă singur marfa nu este angajată de cât în ce privește calitățile mijlocului de transport, căci legea când a voit să exonereze pe căraș în ce privește mijlocul de transport a prevăzut-o cum reese din al. I din art. 67 Reg.

Asupra recursului făcut de Regia Autonomă a CFR contra deciziei No. 783—17/1929 a Curții de Apel Cluj S. III, în proces cu firma Dr. Wertheim și Farkas;

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că intimatul a chemat în judecată pe recurentă spre a fi obligată să-i plătească suma de 72.842 lei cu titlu de daune cauzate prin faptul că o cantitate determinată de făină ce i-a fost expediată dela Beciche-recul mic, din cauză că vagonul cu care a fost transportată nu a fost acoperit bine, s'a alterat prin apa de ploaie ce a pătruns în vagon. Că, Tribunalul admitând în întregime acțiunea, recurenta a făcut apel, care i-a fost respins de Curte ca nefondat.

Având în vedere că pentru a da această soluțiune instanța de fond argumentează că Regia Autonomă a CFR prin faptul că n'a pus la dispoziția intimatului un vagon în bună stare, spre a feri marfa de deteriorare, este în culpa și deci răspunzătoare pentru repararea prejudiciului cauzat;

Că de această răspundere recurenta, numai dacă dovedește că n'ar putea fi exonerată alterarea făinei s'a produs prin forță majoră, prin calitatea firească a mărfii sau prin cauza defectelor de ambalaj neaparente la exterior.

Că întrucât n'a făcut asemenea dovezi, nu poate fi exonerată de răspundere.

Având în vedere că partea motivului de casare prin care recurenta critică soluțiunea instanței de fond ea fiind dată cu violarea art. 67 din regulamentul de transport al CFR și art. 398 c. com. ard. de oarece marfa fiind încărcată de expeditor, prezumția este că paguba a provenit din defectuoasa încărcare, și prin urmare în mod greșit instanța de fond a stabilit culpa cărașului și i-a pretins pentru a fi exonerat de responsabilitate să facă dovada cerută de art. 398 c. com.;

Considerând că în adevăr potrivit art. 398 c. com. transilvănean, cărașul este răspunzător de toate pagubele și deteriorările ce mărfurile au suferit dela primire până la predare, dacă nu va fi în stare a proba că paguba s'a produs prin forță majoră, prin calitatea firească a mărfurilor sau din cauza defectelor de ambalaj neaparente la exterior.

Că pe de altă parte, potrivit art. 67 punct.

3 din regulamentul de transport menționat, la mărfurile care potrivit prescripțiilor tarifelor sau învoelii cu predătorul, înscrisă în scrisoarea de trăsură, se încarcă sau descarcă de predător sau destinatar, căile ferate nu răspund pentru pagubele produse prin pericolul inerent operațiunii de încărcare sau descărcare sau printr-o încărcare defectuoasă:

Că deci, potrivit acestui text spre a fi exonerată de daune, recurenta trebuia să dovedească că în speță paguba este inerentă operațiunii de încărcare, descărcare sau încărcare defectuoasă.

Că atât din litera cât și din spiritul textului rezultă că responsabilitatea predătorului sau destinatarului care încarcă singur marfa, nu este angajată decât numai în ce privește operațiunea pur tehnică a încărcării sau descărcării ori încărcării defectuoase, iar nici de cum în ce privește calitățile sau defectele mijlocului de transport.

Că atunci când legiuitorul a vrut să reglementeze lipsa de responsabilitate a cărașului și în ce privește mijlocul de transport, a prevăzut-o în mod expres, cum este de exemplu situațiunea prevăzută de al. 1 al art. 67, care precizează că în caz când expeditorul se învoește să-și transporte marfa în vagoane deschise, — deși felul ei ar necesita vagoane închise — cărașul nu răspunde pentru pagubele inerente acestui mod de transport.

Că însă, atât în situațiunea prevăzută de acest aliniat, cât și în situațiunea prevăzută de alin. 3, cărașul trebuie să dovedească că se găsește în cazul de a fi exonerat de răspundere.

Că în speță, fiind constant că vagonul pus la dispoziția expeditorului era închis, deci propriu pentru transportul făinei și totuș paguba s'a produs prin faptul că nefiind bine învelit, apa din ploaie a pătruns în interior și a alterat făina, iar recurenta n'a dovedit că paguba a provenit din cauze neimputabile ei, pe drept cuvânt și făcând o justă aplicațiune a textelor invocate în motivul de casare, a stabilit culpa recurentei și a obligat-o la daune, ceea ce cărașului îi încumba obligațiunea de a pune la dispozițiunea expeditorului mijlocul de transport în perfectă stare;

Având în vedere partea motivului de casare prin care recurenta pretinde că instanța de fond a săvârșit o serie de omisiuni esențiale și anume:

Nu s'a pronunțat asupra cererii sale de a se procura sentința Camerii arbitrale Lloyd, prin care intimatul s'a judecat în mod definitiv cu expeditorul în ce privește daunele provenite din acest transport și prin care s'a statuat că expeditorul este responsabil de daune;

Nu s'a pronunțat asupra expertizei cerută în subsidiar, în ce privește quantumul daunelor și nici asupra socotelii daunelor prezentate de recurentă în instanță;

Considerând că din deciziunea Curții de Apel rezultă că Curtea a examinat sentința Camerii arbitrale, din care se constată că în procesul de arbitraj purtat între intimat și expeditor, nu s'a statuat asupra daunelor în întregime, ci numai asupra daunei provenită din faptul că o parte din făină s'a stricat de oarece a fost încărcată într'un vagon cu podeaua umeză, fără a se lua toate măsurile de precauțiune spre a o feri de umezeală rămânând deschisă chestiunea daunelor provocate în cursul transportului și prin faptul cărașului asupra căreia argumentează Curtea, Camera Lloyd nici nu era competente a se pronunța. În ce privește cererea de a se scădea din quantumul daunelor pretinse de intimat sumele acordate în acest scop de Camera Lloyd, instanța de fond deasemenea se ocupă de această cerere, motivând că în acest proces se judecă numai daune provenite în cursul transportului și din culpa cărașului, de oarece chestiunea daunelor imputabile expeditorului au fost definitiv judecate de Camera Lloyd.

Că procedând astfel, Curtea s'a pronunțat în mod implicit asupra cererii recurentului, și n'a săvârșit din acest punct de vedere nici o omisiune;

Că în ce privește cererea subsidiară a recurentei de a se admite o nouă expertiză spre a constata daunele, precum și asupra notei de socoteală a daunelor prezentată în instanță, Curtea de fond ia în discuțiune aceste apărări și motivând, le înlătură ca inutile întrucât elementele date de expertiza aflată la dosar erau suficiente spre a-i face convingerea asupra quantumului daunelor;

Că procedând astfel Curtea de Apel a uzat de dreptul său de suverană apreciere a probei și n'a săvârșit nici un fel de omisiune;

Că prin urmare motivele de casare fiind nefondate, recursul urmează a fi respins cu cheltuieli de judecată, pe care Inalta Curte, apreciind le fixează la suma de 1000 (una mie) lei.

Jurisprudente procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 675/1933. Preș. N. Bădescu-Roșiori cons.

Executarea se face la domiciliul urmăritului și numai excepțional se poate efectua în alt loc, dar atunci cu paza formelor prevăzute de art. 25 leg. exc.

Având în vedere hotărârea supusă recursului cum și celelalte acte și lucrări ale dosarului, din care rezultă că împotriva procesului verbal de sechestră și noprire, dresat la cererea creditorului Giureiu Teodor împotriva debitorului său Mayer Gavrilă, asupra creanței de 30.000 lei ce avea de primit dela Primăria Cluj, — urmăritul a făcut contestație care a fost ad-

misă de Jud. Urbană Cluj prin încheierea No. 2139—1932 anulându-se sechestrul înființat;

Că, pentru a ajunge la această soluțiune, instanța de fond a constatat în fapt și motivul că, prin certificatul cu No. 267 din 7 Aprilie 1932 eliberat de Biroul Populației, și depus la dosar de urmărit, acesta a făcut dovada că locuiește în Str. Brătianu No. 11 unde este înscris încă în ziua de 23 Iulie 1929, pe când procesul verbal de sechestrul se constată că acesta execuție s'a efectuat în Piața Cuza Vodă No. 15 în biroul avocatului Dr. Gh. Miclea, iar numirea de curator s'a introdus ulterior, cu altă cerneală, în procesul verbal; că — conchide instanța de fond — față de aceste probe, rezultă că s'au violat dispozițiunile art. 24—26 din legea execuțională și ca atare contestația urmează a fi admisă;

Că, această încheiere de admiterea contestației fiind atacată cu apel (recurgere) de către următorul Giurgiu Teodor, Tribunalul Cluj S. I-a, prin încheierea cu No. Gs. 1192—1932, reformează hotărârea primei instanțe, prin admiterea apelului, și în consecință respinge contestația ca nefondată, pe considerațiunea că, din declarația portărelului Denes — care a efectuat sechestrul — rezultă că execuția s'a efectuat la locuința unde a locuit urmăritul, în Calea Victoriei No. 19 și numai redactarea procesului verbal s'a făcut în biroul avocatului Dr. Gh. Miclea; că, această împrejurare nu este un vițiu de procedură care ar atrage după sine anularea execuției; iar urmăritul fiind mutat dela această locuință și neaflându-se la domiciliul anterior, a fost numit pe seama lui un curator, avizându-se tot odată urmăritul prin scrisoare recomandată după efectuarea execuției; că, față de acestea — motivează Tribunalul — rezultă că au fost îndeplinite toate dispozițiunile cerute de art. 24 din legea execuțională și deci prima instanță a greșit când a admis contestația;

Având în vedere că împotriva acestei încheieri, urmăritul Mayer Gavrilă, a introdus recursul de față, susținând prin primul motiv de casare, că instanța de recurgere (apel) respingând contestația ca nefondată a violat dispozițiunile art. 24—26 din legea execuțională;

Considerând că, în adevăr, dispozițiunile art. 24 din legea execuțională, se prevăd că, portărelul înainte de a începe efectuarea execuției, este dator să înmâne urmăritului deciziunea de ordonare a execuției, iar mai departe, în aliniatul III se dispune că, numai dacă urmăritul nu se găsește acasă, decizia se va înmâna oricărei persoane a casei, sau împuternicitului său și că, în lipsa și a acestora, atunci execuția se efectuează în prezența a doi martori, numiți de portărei, deciziunea se efectuează înmânându-se de astă dată unui curator numit de portărel pe seama urmăritului;

Că, aceiași lege, prin articolul următor 25,

dispune că, dacă execuția trebuie dusă la îndeplinire în alt loc, decât domiciliul urmăritului, portărelul va numi un curator, căruia îi înmânează deciziunea, încunostiințându-se urmăritul prin scrisoare recomandată în timp de 24 de ore dela terminarea execuției;

Considerând că, din dispozițiunile textelor de mai sus, rezultă că, efectuarea execuției se face la domiciliul urmăritului și că numai în mod cu totul excepțional se va putea îndeplini în alt loc și cu formalitățile prevăzute în art. 25, sus arătat.

Considerând că, în speță, după cum s'a arătat mai sus, prima instanță de fond, constatănd în fapt, pe de o parte, că urmăritul locuia la data efectuării în Str. Brătianu No. 11, iar pe de altă parte această execuție s'a efectuat în Piața Cuza Vodă No. 15 la biroul Dlui avocat Gh. Miclea, a fost cu drept cuvânt îndreptățită să găsească că dispozițiunile textelor privitoare la modul de efectuare a execuției, n'au fost respectate și în consecință se admite contestația ca fondată;

Că, în ce privește motivarea instanței de apel (recurgere) că în declarația portărelului ar rezulta că execuția s'a efectuat la locuința unde a locuit urmăritul, adică Calea Victoriei No. 91, că numai redactarea procesului verbal s'ar fi făcut la biroul Dlui avocat Gh. Miclea, — și că urmăritul fiind mutat dela domiciliul situat în strada sus arătată, s'a numit pe seama sa un curator. — nu poate fi de natură a satisface dispozițiunile textelor de lege referitoare la executare, mai ales față de constatarea primei instanțe dedusă din însăși conținutul procesului verbal dresat de portărelul în cauză, constatare care nu poate fi răsturnată de declarațiunile verbale ale acestui agent;

Că, față de cele de mai sus, contestația îndreptată de urmărit era cu drept cuvânt întemeiată, și Curtea de Apel numai cu neobservarea dispozițiunilor mai sus arătate, a putut admite apelul și respinge contestația ca nefondată;

Că deci motivul de casare urmează a fi primit ca fondat, a se admite recursul, a se casa fără trimitere hotărârea dată în cauză, și a se menține astfel încheierea Judecătoriei de Ocol Cluj, de admiterea contestației.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Declzia No. 1585/933 Președ. S. Tipei cons.

Acțiune respinsă ca rău introdusă. Apel găsit întemeiat de instanța de apel. Această instanță este obligată să judece pricina în fond.

Potrivit dispozițiunilor art. 355, alin. I, pr. civ., când se face apel contra hotărârii prin care întâia instanță s'a declarat incompetentă, iar instanța de apel găsește apelul întemeiat, va schimba hotărârea apelată și declarându-se competente, va judeca pricina în fond.

În speță tribunalul, deși a găsit întemeiat apelul făcut de recurent în contra cărții de judecată care respinsese acțiunea ca rău introdusă — soluție necriticată de recurent — totuși nu a procedat după cum prevede art. 335 pr. civ. și a trimis pricina în judecata judecătoriei de ocol. Judecând astfel tribunalul a violat acest text de lege așa că motivul de casare fiind întemeiat sentința atacată urmează să fie casată, iar pricina trimisă la același tribunal spre a fi judecată în fond.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 102/1934. Președinte: O. Băleanu consilier

Hotărâre interlocutorie. Într'un proces de darea socotelilor pronunțarea unei sentințe interlocutorii nu poate avea loc, decât dacă instanța de judecată conf. art. 391 c. p. civ. a scindat procesul, ordonând desbaterea în prealabil numai la obligarea părâtului de a da sau nu socoteli.

Asupra recursului introdus de Emil Poruțiu contra deciziei No. C. 1171—15/1931, dată de Curtea de Apel Cluj sec. I-a.

Având în vedere, că din această decizie și actele dela dosar rezultă că Edmond Theil, chemând în judecată pe Emil Poruțiu, pentru ca în baza unui contract de asociație încheiat cu părâtul să fie obligat a-i da socoteli definitive și să-i plătească jumătate din venitul realizat sau în caz contrar să-i plătească suma de lei. 145.000, precum și a se dispune împărțirea averii sociale, contractul de asociație fiind desființat, Tribunalul Cluj Sec. I-a, luând în cercetare acțiunea, după desbaterile ce au avut loc — prin jurnalul din 18 Decembrie 1930, a obligat pe părât printre altele, a da socotelile definitive despre gestiunea asociației în anii 1927—1929, arătându-se în mod amănunțit veniturile încasate de societate în acest interval; Că acest jurnal, dat în cursul procedurii, fiind atacat de părât cu apel, Curtea de Apel Cluj Secția I-a prin deciziunea supusă recursului respinge apelul ca tardiv și inadmisibil pe considerațiunea că jurnalul Tribunalului trebuia atacat cu apel în conformitate cu art. 552 pr. civ. ard. în termen de 8 zile dela pronunțarea deciziei, care nu s'a făcut deoarece decizul a fost pronunțat în prezenta reprezentantului părâtului la 18 Decembrie 1930, iar apelul a fost înaintat tocmai la 29 Decembrie 1930; Că inadmisibilitatea apelului este dedusă de instanță din faptul că, în contra deciziunilor date în cursul procedurii — se poate face apel numai în cazurile determinate de lege, în care însă nu intra și decizul din speță;

Având în vedere că prin acest motiv recurentul Emil Poruțiu se plânge de violarea art. 491 pr. civ. ard. și art. 32 din legea accelerării judecăților, prin faptul că greșit Curtea de Apel a calificat hotărârea Tribunalului, drept un deciz, când în realitate acesta nu este decât o sentință interlocutorie ce poate fi apelată în ter-

men de 15 zile conform legii accelerării judecăților;

Considerând, că prin sentința interlocutorie în sensul art. 391 pr. civ. ard. urmează a se înțelege o hotărâre judecătorească asupra căreia nu se poate reveni de către instanța care a pronunțat-o și care fără a rezolva în întregime pricina dedusă în fața sa, o scindează, stabilind în prealabil și principal printr'ansa existența și temeinicia fondului litigiului, fără a statua asupra quantumului creanței solicitate, care se determină în urma probatorilor ulterioare printr'o hotărâre finală intervenită;

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. No. 1331—933. Președinte: Eug. Bănescu cons.

Hotărâri nededăvârșite ale instanțelor de fond. Nu pot fi atacate cu recurs în Casație. Aplicație la hotărârea prin care instanța de apel se pronunță în apel asupra incidentelor de incompetență și litispendență respinse de prima instanță.

Potrivit art. 24 din legea organică a Curții de Casație, Curtea judecă în această calitate cererile în Casație pornite contra hotărârilor tribunalelor de prima instanță, nesupuse la apel și în contra hotărârilor desăvârșite, pronunțate de instanța de apel.

Hotărârile nededăvârșite ale acestor instanțe, nu pot fi atacate cu recurs, decât numai în cazul excepțional prevăzut de art. 22 și 28 al. 2 din lege și casarea hotărârilor, premergătoare sau deslușitoare, nu se poate cere decât după ce s'a dat hotărârea definitivă asupra fondului procesului.

Din cuprinsul acestor dispozițiuni rezultă că recursul în Casație este admisibil numai contra hotărârilor desăvârșite nu și contra celor premergătoare sau deslușitoare adică acelea prin care instanța de judecată sesizată, nu termină pricina, judecând-o și desinvestindu-se ci se pronunță numai asupra unei cereri incidente, lăsând neatins fondul cauzei.

Prin decizia dedusă astăzi în recurs, Curtea de Apel sesizată cu judecarea apelului îndreptat de părâta recurentă, contra hotărârei tribunalului, prin care a respins incidentele de litispendență și incompetență, nu dă o hotărâre prin care să rezolve pricina în fond și să desinvestească, ci se pronunță numai asupra incidentelor ridicate de părâtă, procesul urmând să fie judecat în fond de tribunal ca primă instanță.

În aceste condițiuni hotărârea Curții nu poate fi privită ca o hotărâre desăvârșită, ci numai ca o hotărâre premergătoare, în contra căreia art. 24 al. 3, legea Curții de Casație, neacordând dreptul de recurs decât după ce s'a dat hotărârea definitivă asupra fondului procesului, recursul de față este inadmisibil și se respinge ca atare.

Considerând că într'un proces pentru darea socotelilor pronunțarea unei sentințe interlocu-

torii nu poate avea loc decât numai dacă instanța de judecată în sensul art. 391 p. civ. a scindat procesul ordonând desbaterea în prealabil numai cu privire la obligațiunea părătu-lui de a da sau nu socoteli.

Considerând că din dosarul cauzei nu se constată că Tribunalul ar fi dat vre-o hotărâre în acest sens, din ce, deci rezultă că decizul pronunțat de Tribunal în ziua de 18 Decembrie 1930 și atacat de recurent cu apel conform art. 418 p. civ. nu poate avea decât caracterul unei „încheeri“ atacabilă numai cu „recurs“.

Considerând că recursul contra unei încheieri — întrucât este admisibil — conf. art. 552 pr. civ. trebuie introdus în 8 zile dela pronunțare dacă părțile, au fost prezente.

Că judecând astfel Curtea de fond nu a comis nici o violare a textelor invocate, așa încât motivul este nefondat iar recursul urmează a se respinge.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Dec. No. 2331—933. Președinte: Th. Radu cons.

RoIul Ministerului Public față de acțiunea publică. El nu poate revoca o cale de atac odată declarată.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de către Parchetul General de pe lângă Curtea de Apel Cluj, în contra deciziei No. P. II 1350—1932 a Curții de Apel Cluj S. II, prin care anulându-se sentința No. 2104—1929 a Trib. Cluj S. I, acuzatul Sava Ignat a lui Filip, în baza art. 326 p. 2 proc. pen. a fost achitat de sub acuzarea de a fi făptuit delictul prevăzut și calificat de art. 60 cod silvic.

Având în vedere că, prin petițiunea înreg. sub No. P. II 1350—1932 din 29 Martie 1933, la Curtea de Apel Cluj, recurentul declară că își revoacă recursul din speță.

Considerând că, prin art. 314 urm. din noua lege de organizare judecătorească, au fost extinse și în Ardeal cu începere dela 1 Sept. 1925, dispozițiunile din codul de procedură penală din vechiul regat privitoare între altele, la atribuțiunile Ministerului public.

Că din art. 1, 2, 4, 5, 10, 21 și următorii proc. penală română, rezultă principiul general că acțiunea publică este a Societății, reprezentanții Ministerului Public, neavând decât exercițiul ei, fiind lăsate la suverana apreciere numai deschiderea sau punerea ei în mișcare.

Că dar, din momentul însă în care acțiunea publică a fost deschisă ea nu poate lua sfârșit decât numai printr'unul din modurile determinate de lege, adică prin achitarea sau condamnarea infractorului, prin prescripție sau amneștie sau alte cazuri anume prevăzute.

Că dar, Ministerul Public fiind mandatarul Societății rezultă că nu poate să retragă sau să renunțe la acțiunea publică pusă în mișcare.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II

Decizia No. 162/1934. Președinte Alex. Macarovici, cons.

Simpla minciună nu constituie manoperă vicleană și deci nu constituie o infracțiune.

Considerând că, nu există manopere vicleane din partea aceluia care fără a întrebuița nume sau calități mincinoase, sau alte fapte dolosive a făcut să i se remită lucruri sau bani cu titlul de împrumut, inspirând încredere împrumutătorului, numai prin niște simple minciuni, pe care acesta putea și era dator să le controleze.

Considerând că, din starea de fapt astfel cum a fost reținută de către instanțele de fond în sarcina acuzatului, pe de o parte, rezultă că între părți a intervenit o asociație în vederea cumpărării unui colier care revândut urma a procura câștig atât reclamantului cât și acuzatului și din acest punct de vedere, fapta acuzatului nu poate constitui o infracțiune, aface-rea fiind civilă, dar pe de altă parte chiar dacă acuzatul a venit și i-a propus reclamantului să-i împrumute banii necesari cumpărării colierului și spre a convinge mai ușor pe reclamant, a mințit când a spus că are un cumpărător care oferă 70.000 lei pe acest colier, totuși și în acest caz simpla minciună nu poate constitui manopera vicleană care să condamne în mod logic în a se putea susține că acuzatul a săvârșit infracțiunea prevăzută și calificată de art. 384 cod. penal.

Că dar, fapta acuzatului neconstituind infracțiune, motivul de casare întemeiat pe nulitate de fond prevăzută de art. 385 p. 1-a proc. pen. se găsește a fi fondat și deci fără a mai intra în examinarea celorlalte motive de casare, rămase fără interes, recursul de față urmează a se admite și deci a se casa, fără trimitere, sentințele ambelor instanțe de fond, pentru cazul de nulitate prevăzut de art. 385 p. 1-a proc. pen. iar acuzatul, fapta lui neîntrunind elementele nici unei infracțiuni penale să fie achitat în baza art. 326 p. 1, procedura penală.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Jurn. No. 10.103/934. Președinția Al. Dem. Oprescu Cons.

Denunțare calomnioasă. Funcționar public lezat.

Nu are nevoie de autorizare cum ar avea atunci când acuzatul ar fi trimis în judecată pentru calomnie sau insultă. Art. 2 și 21 din legea pentru apărarea onoarei. Respins incidentul pentru declararea inadmisibilității recursului făcut de vătămat, neexistând recurs din partea Ministerului public.

Asupra incidentului ridicat de intimatul Dr. Alexandru Kis, prin apărătorul său, privitor la inadmisibilitatea prezentului recurs introdus de către Ion P. Vioreanu.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile părților și concluziunile Dlui Procuror General.

Având în vedere că recursul de față este îndreptat în contra deciziei Nr. P. III 738—3/1932 a Curții de Apel Cluj Secția II, prin care, admi-

țându-se apelul făcut de acuzatul Dr. Alexandru Kis în contra sentinței No. 441—1932 a Tribunalului Cluj S. III, acest acuzat a fost achitat pentru delictul de denunțare calomnioasă, prevăzut și pedepsit de art. 20 L. A. O. (Leg. XLI—1914) și pentru care fusese condamnat de tribunal, cu aplicarea art. 91 C. Penal, la 15 zile închisoare corecțională ca pedeapsă principală și 3.000 lei amendă ca pedeapsă accesorie.

Considerând că din dispozițiile art. 21 alin. I din L. A. O. (Legea XLI din 1914) rezultă că deschiderea acțiunii publice pentru pedepsirea delictului prevăzut de art. 20 din aceeași lege, se face numai la cererea prealabilă a părții vătămate;

Că însă, potrivit acestui text, dacă partea vătămată este funcționar public, pentru a se putea deschide acțiune publică pentru denunțare calomnioasă într-un atare caz ea nu are nevoie de o autorizare prealabilă, o asemenea autorizare fiind necesară, potrivit art. 6 alin. I, L. A. O., numai pentru calomnie și insultă, când partea vătămată este funcționar public încadrat în art. 8, 9, 11, și 12 din L. A. O.

Că prin urmare, întrucât, în speță, este constatat, pe de o parte, că faptul pentru care intimatul Alexandru Kis a fost trimis în judecată este acel de denunțare calomnioasă, prevăzut de art. 20 L. A. O. iar pe de altă parte că, potrivit art. 20 L. A. O., partea vătămată, chiar dacă este funcționar public poate cere deschiderea acțiunii publice pentru faptul de denunțare calomnioasă, fără o autorizație a autorității superioare, simpla cerere prealabilă a părții vătămate fiind suficientă;

Că dar dispozițiunea din art. 2 Proc. Pen. II, invocată de intimat în speță nu-și are aplicațiune;

Văzând și dispozițiunile art. 31 Nov. Proc. Pen. alin. I, combinat cu art. 83 pct. III 2—b și cum acuzatorul în speță nu a făcut recurs, în asemenea condițiuni urmează a decide că, recurentul Ion P. Vioreanu, funcționar public, ca parte vătămată, poate face personal recurs în cauza de față.

Că dar incidentul ridicat de intimat fiind nefundat urmează a se respinge, iar recursul a se judeca în fond la un termen ulterior.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Decizia No. 305/1931, Președinția Th. Radu consilier

Acuzațiune mincinoasă. Elementul rebei credințe este esențial.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de lezatul Gheorghe Pop, prin reprez. său, contra deciziei Curții de Apel Cluj S. III No. 2157—82/1932, prin care au fost achitați acuzații Sabău Simion și Roșca Emil, primul conform art. 326 proc. penală, învinuit de delictul acuzațiunii mincinoase, iar al doilea conform art. 326 pct. II proc. penală, învinuit de delictul contra libertății individuale,

Având în vedere motivele de casare declarate cu invocarea nulității materiale prevăzute de art. 385 p. I-a, b, c, proc. penală;

Având în vedere că în ce privește motivul de casare bazat pe nulitatea prevăzută de art. 385 p. I b. c. proc. pen., — el e fără obiect, deoarece acuzații au fost achitați, așa că motivul de casare urmează a fi înlăturat. În ce privește motivul de casare declarat cu invocarea nulității prevăzută de art. 385 p. I a. proc. penală;

Având în vedere că din decizia recurată în fapt se constată că în vara anului 1931 în cursul lunii Iulie lezatul Gheorghe Pop cu soția sa se ațau la băile Geoagiu găzduiți în un hotel unde se mai găsea și altă lume între care și următoarele: Igna Susana și Helmes Margareta, care se plâneau că n'au liniște din cauză că din camera soților Pop se auzea sgomot și acestea plângându-se soției acuzatului I. Sabău Simion căruia mai spunându-i-se de vecine că adesea au auzit în camera soților Pop vorbindu-se de jandarmi și poliție, acuzatul I amintindu-și că a cetit cândva că poliția din Cluj urmărește pe un individ Popa Gheorghe a crezut că ar fi bine să se stabilească identitatea acestui individ și în bună credință că face un serviciu organelor de urmărire penală s'a adresat acuzatului II verbal. Acesta a comunicat șefului său martorul Cupșa care s'a și pus în legătură telefonică cu jandarmii din Geoagiu, cerând a fi supravegheat și cercetat discret lezatul. Jandarmii însă l-au legitimat și deși în actele ce posedă lezatul s'ar fi putut ușor convinge că nu este persoana urmărită, deoarece e lezat îl chema Gheorghe Pop, pe când urmăritul se numește Popa Gheorghe, totuși l-au escortat la poliția Orăștie, unde constatându-se eroarea a fost pus în libertate.

Având în vedere că din această stare de fapt, rezultă că acuzatul I Sabău Simion n'a fost de rea credință, când s'a adresat acuzatului II cerându-i să se stabilească dacă lezatul Gheorghe Pop nu este identic cu urmăritul de către poliția din Cluj, anume Popa Gheorghe.

Că deci fapta sa nu întrunește elementele componente ale delictului acuzației mincinoase prevăzute de art. 227 C. p. și nu constituie nici vre-o altă infracțiune.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a.

Decizia No. 460—934 Președ. Th. Radu consilier

Elementele delictului de calomnie.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de lezatul Dr. Groza Petru, contra deciziei Curții de Apel Cluj No. P. I. 8819—1933 prin care confirmându-se sentința primei instanțe, inculpatul Roman Iosif junior a fost achitat conform art. 326 pct. 1. proc. pen. de sub acuza delictului de calomnie prev. de art. 1 din legea apărării onoarei.

Având în vedere motivul de casare al leza-

tului declarat în scris făcut cu invocarea nulității materiale prevăzută de art. 385 pct. 1-a proc. pen. cerând să se constate vinovăția acuzatului Iosif Roman junior și să fie condamnat pentru delictul de calomnie.

Având în vedere că pentru a-l achita, instanțele de fond au constatat că acuzatul Iosif Roman, care era membru al asociației „Astra” și reporter al ziarului „Poporul” asistând în Decembrie 1932 la adunarea generală a „Astrei” pentru alegerea președintelui, la ocuparea fotoliului președințial de către lezat, în sală a auzit nemulțumiri și cineva fără să poată fi identificat i-a strigat lezatului „că poate să-și aducă pe Gambo de secretar și amantele sale” și ca urmare a publicat în ziarul „Poporul” No. 15, Decembrie 1932, ce apare la Deva, un articol sub titlul „Reflecții” ocupându-se de persoana lezatului și între altele a scris următoarele: după ce s-a instalat majestuos și plin de satisfacție în scaunul președintelui, Dl. Groza a început să-și aleagă colaboratori. Un membru din sală i-a propus „alegă una din amante”.

Având în vedere că pentru a exista delict de calomnie potrivit art. 1 din legea apărării onoarei din 1914, este necesar a se dovedi că s'a afirmat față de o altă persoană, sau s'a divulgat despre cineva anumite fapte, care dacă ar fi adevărate, să fie de natură a putea ocaziona deshiderea acțiunii penale sau disciplinare față de persoana la care se referă sau să-l expună disprețului public; ori din articolul scris de acuzat în ziarul „Poporul” nu rezultă decât că a reproduș aceia ce s'a spus despre lezat de o altă persoană, în auzul tuturor într'o adunare publică, fără ca să reiasă că acuzatul personal ar fi afirmat sau divulgat ceva despre reclamant sau să fi făcut vre-o precizare referitoare la vreun fapt determinat, care să fie de natură a expune pe reclamant disprețului public, deasemeni faptul că acuzatul asistând la acea adunare în calitate de reporter al unui ziar, a dat publicității anumite aspecte ale acelei adunări, nu i se poate imputa vre-o penalitate, deoarece asemenea adunări se bucură în mod obișnuit de publicitate și deci puteau face obiectul unei dări de seamă în ziarul respectiv.

Că deci fapta încriminată nu întrunește elementele componente ale delictului de calomnie prevăzut de art. 1 din legea apărării onoarei din 1914 și nu constituie nici vre-o altă infracțiune așa că în mod corect instanțele de fond au conchis la nevinovăția acuzatului, achitându-l conform art. 326 pct. I proc. penală.

Că dar, motivul de casare este nefondat și recursul cată a fi respins ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Dec. No. 562—1934. Preș. N. Stănilă consilier

Cu privire la modul și termenii de recurs în materie penală pe teritoriul ardelen sunt aplicabile numai normele procedurii penale acolo în vigoare.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de acuzații Pumnăuțiu Ioan junior și Pumnăuțiu Vasile contra încheierii Curții de Apel Cluj S. III-a din 24 Octombrie 1933 prin care s'a respins apelul declarat de numiții acuzați contra încheierii Tribunalului Turda S. II-a și prin care li s'a refuzat cererea de revizuire făcută în cauză Nr. 2302—1931 a Trib. Turda.

Având în vedere incidentul de inadmisibilitate ridicat de Dl. Procuror General.

Având în vedere că, prin art. 103 din Constituție declarându-se de ordin constituțional dreptul de recurs prin aceasta se cuprinde o dispozițiune generală, rămânând ca prin legi speciale să se determine ce anume hotărâri judecătorești sunt susceptibile de acest recurs și să se reglementeze modul și termenii în care recursul trebuie făcut.

Considerând că aceste directive se reglementează prin legea Curții de Casație și Justiție, cari în art. 24 cuprinde dispozițiunea că numai hotărârile Tribunalelor de primă instanță nesupuse la apel și hotărârile desăvârșite, pronunțate de instanțele de apel pot fi atacate cu recursul în casare, iar în ce privește modul și termenii recursului se stabilesc prin art. 32—37 din aceeași lege, cari dispozițiuni însă, se referă numai la recursurile făcute în materie civilă, dat fiind că art. 38 prevede că, în materie criminală, corecțională și de simplă poliție, recursul se face în modul și termenii prevăzuți de codul de procedură penală.

Că prin urmare, cu privire la modul și termenii recursului făcut în materie penală, în teritoriile Transilvănene sunt determinante dispozițiunile legii de procedură penală actualmente în vigoare acolo, care în această privință cuprinde dispozițiuni în art. 426 și următorii, parte înlocuite sau modificate prin legi posteroare.

Considerând că din toate aceste dispozițiuni și în deosebi din cele prevăzute de art. 426 pr. pen. rezultă în mod neîndoios că nu pot fi susceptibile de recursul în casare decât hotărârile având caracterul unei sentințe, căile de atac ce se pot îndrepta contra încheierilor judecătorești determinate fiind de art. 378 pr. pen. care nu prevede și recursul în casare.

Că așa fiind și cum în speță se atacă în recurs în casare o încheiere dată în materie penală, evident că acest recurs nu poate fi admisibil cu atât mai mult cu cât după cum s'a văzut procedura penală în vigoare în Transilvania neprevăzând un astfel de recurs, nu se cunoaște nici modul, nici termenii în care un astfel de recurs ar urma să fie făcut.

Că prin urmare, incidentul de inadmisibilitate este fondat și recursul cată a fi respins fiind inadmisibil în principiu.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a

Dec. No. 1957/938 Președinția C. Crăciunescu cons.

Potrivit art. 99 din Leg. Unif. Ad-tivă din 1929 regulile avansărilor sunt prevăzute de Leg. St. Funct. publ. care prevede prin art. 37, că nu se pot face decât în ordinea clasificării și a vacanțelor.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, reclamanții Albert Kretner, Leon Mihăescu, Gheorghe Tomac, Olimpiu Cornea, Elsa Grund și Dumitru Săvuțiu, funcționari la Prefectura Jud. Năsăud, au cerut Curții de Apel Cluj ca instanță de contencios să anuleze deciziunile 2197, 4068 și 5952 din 1928 ale Ministerului de Interne prin care s'a refuzat aprobarea înaintării reclamanților făcută de Prefectura județului și înscrierea în buget a sumelor necesare pentru acoperirea plusului de salarii.

Curtea de Apel Cluj, prin deciziunea Nr. 2420—3/1930 admite acțiunea față de Minister și Județ, anulează deciziunile atacate, obligă Ministerul să recunoască avansările făcute și să ordone înscrierea în buget a sumelor ce județul va plăti ca diferență de salar după aceste avansări.

Motivele deciziunii sunt, că în speță se aplică art. 334 din legea unificării administrative și art. 37 din statutul funcționarilor publici, conform căror texte avansarea făcută de prefectura legală — trebuie deci să fie respectată de Minister.

Considerând că este adevărat că avansările automate și pe loc pentru funcționarii din Ardeal erau prevăzute în normativul de salarizare — care însă prin art. 70 din statutul funcționarilor publici — articol care abrogă orice legi anterioare cu privire la numirile și avansările funcționarilor, — a fost abrogat.

Că, potrivit art. 99 din legea pentru unificarea administrativă din 14 Iunie 1929, — aplicată în speță — regulile avansărilor sunt cele prevăzute în statutul funcționarilor, care în art. 37 arată că nu se pot face decât în ordinea clasificării și a vacanțelor.

Că însăși această lege de unificare administrativă păstrează principiul statutului funcționarilor publici în ce privește condițiile de admisibilitate cât și toate drepturile funcționarilor; între care se numără și dreptul de avansare.

Că numita lege prin art. 386 al. 2 a înțeles să fixeze salariile de bază la punerea ei în aplicare, rămânând ca avansările dela grad la grad și clasă la clasă să se facă conform art. 388, pe măsura prevederilor bugetare și a locurilor vacante.

Că, tot din dispoziția art. 386 al. ultim reese că avansările se vor face conform legii de armonizare a salariilor, iar până la votarea ei rămân cele actuale, în consecință normele prevăzute de Statutul funcționarilor publici.

Că astfel fiind și întrucât din statutul funcționarilor publici însă reese în mod indubitabil că avansările se vor face conform art. 388 din legea pentru unificarea administrativă acolo unde a voit să prevadă avansările pe loc; le-a prevăzut în mod expres, spre exemplu: în art. 363 al. 2 și 371 al. 2, relative la avansarea pretorilor și notarilor, cazuri ce nu sunt în speță.

Că față de cele mai sus expuse, rezultă că avansările pe loc ale intimaților — reclamanți au fost făcute cu călcarea acestor texte și în consecință Ministerul de Interne în baza art. 206 și 208 din legea pentru unificarea administrativă, bine a anulat deciziunile de avansare ale reclamanților.

Că astfel fiind, Curtea de Apel, numai cu violarea textelor de lege sus menționate a anulat deciziunile, 2197, 4068 și 5952 din 1928 ale Ministerului de Interne, așa că motivul II de casare este fondat și în consecință recursul câtă a fi admis, — fără a se mai discuta motivul I care devine inutil, — iar în fond a se respinge acțiunile ca nefondate întrucât precum s'a arătat mai sus, reclamanții nu aveau dreptul să fie avansați pe loc.

RECENZII

Pidalion cu orânduire nouă și tâlcuiri

de P. P. Zosima Târlălă și Haralambie Popescu, Buc. 1933

Pidalion cu orânduire nouă și tâlcuiri de P. P. Zosima Târlălă și Haralambie Popescu, unul arhimandrit și celalt paroh în București, este cea mai nouă lucrare canonică, din anul 1933. Este vorba de canoanele din Pidalion așezate după materie în capitole; cam așa cum se găsesc orânduite în Rally și Potly. Împărțirea aceasta a canoanelor, are de sigur avantajele ei; dar atunci; nu înțelegem deosebirea dintre Canoanele Apostolice și celelalte. Ar fi fost preferabil, ca toate să fie reproduse la materia lor, pe capitole. Modernizarea textului canoanelor din Pidalion oficial are desigur avantajii, dar tot atât, dacă nu mai multe desavantajii. De aceea, ar fi fost mai bine, să se fi păstrat textul original al lui Veniamin Kostache și explicat în tâlcuirea canoanelor. În general, trebuie să recunoaștem, că modernizarea textului este destul de fericită; iar tâlcuirile clare și precise, sunt scrise pe înțelesul tuturor. Nu însă întotdeauna.

Astfel, de mirare cum, tâlcuind C. 1 Ap. au putut scrie că „într'o eparhie erau mai mulți episcopi”, iar „chiar atunci ea era condusă de unul singur” „de cel bătrân”. (pag. 11). Asta însemnează, că puteau fi doi episcopi în aceeași cetate, ceea ce nu îngăduesc canoanele, ceea ce n'a fost niciodată. Autorii desigur confundă eparhiile imperiale sau provinciile Imperiului Roman, cu eparhiile episcopești. Într'o provincie politică, e drept, existau mai multe episcopii sau eparhii eclesiastice, fiecare însă cu unicul ei arhieru. Câteodată dintr'o eparhie bisericască, făceau parte sate și orașe din două provincii civile. Apoi în Biserică, protia nu a dat-o nicidecum vârsta, ci cinstea Scaunului sau vechimea în hirotonie.

Nu e exact că cei dintâi episcopi au fost apostolii Petru și Pavel. (pag. 12). Istoricește e dovedit că cei dintâii episcopi au fost Apostolii cari au rămas credincioși Mân-

tutorului, după trădarea lui Iuda și asupra cărora s'a revărsat Duhul Sfânt zece zile după Înălțare. Pavel a devenit Apostol și prin urmare Episcop, mult în urmăle. În urma chiar a lui Mathia, cel care a înlocuit pe Iuda în Colegiul Apostolilor.

Tot atât de inexact este, că la începutul Creștinismului poligamia era îngăduită mirenilor și că numai episcopilor li se cerea să fie monogami, cum pretinde tâlcuirea canonului 5 Ap. (pag. 21).

În tâlcuirea c. 40 Ap., se afirmă că episcopii nu pot testa decât, în favorul celor de acelaș rit. Din citirea Canonului se pricepe însă că, ei nu au voie să lase ceva moștenire ereticilor. Asta este cu totul altceva.

În al său c. 40, Sf. Vasile nu zice „că femeia lăsată nu e oprită a se împărtăși cu alt bărbat, căci nu poate fi preacurvă, după cum nu e vinovat nici bărbatul pricinuitor de preacurvie”. (pag. 129). Cui nu-i vine să creadă cu puțință o astfel de travestire a canonului, îi punem sub ochi textul oficial și autentic al lui, așa cum se găsește în Pidalionul lui Veniamin Kostache. „Că de-au zis Domnul, că de va lăsa cineva fără cuvânt de curvie o face să curvească; deci numind-o pe ea preacurvă, o au închis pe ea despre împărtășenie cu altul. Căci cum poate bărbatul a fi vinovat ca un pricinuitor de preacurvie, iar mulțea să fie nevinovată; oeeace preacurvă s'au numit de Domnul, pentru împărtășenie cu alt bărbat”. Adică absolut contrariu de ce pretind autorii. Un cuvânt mai mult, să regretăm că nu au păstrat textul canoanelor în redacția lor autentică.

Textul autentic, c. 29 al aceluiaș Sfânt, începe cu „Boerilor (Arhondas sau Principii și ei). Autorii au înlocuit aceste cuvinte cu unul singur: „Nobiliilor” (pag. 295). Greșesc. În canon nu e vorba de clasa privilegiată ce în Apus se numea nobilitate, iar la noi boerime, ci de deținătorii autorității publice și suverane. De aceea, în textul autentic s'a pus în paranteze, arhonții sau principele. Dacă țineau cu orice preț să modernizeze textul, fără a-i altera înțelesul puteau pune: guvernul cărmuitorii, guvernanta sau suveranul. În niciun caz nobilii.

Tâlcuind canoanele privitoare la judecățile bisericesti, (pag. 189), spun că din Sinod fac parte episcopii, mitropolii, patriarhi și arhierii. Arhierii sunt însă și se zice tuturor, fie că sunt eparhioși, fie că sunt titulari. Așa cum ofițer se spune tuturor militarilor, dela gradul de sublocotenent până la cel de mareșal. E adevărat, că vulgul ignorant, zice ofițer numai sublocotenenților și arhierii numai celor ce nu au eparhie; dar așa ceva nu se cade, să găsim într'o lucrare serioasă cu pretențiuni științifice, ca cea de care ne ocupăm.

În tâlcul de sub c. 5 Sardica, autorii recunosc că aci „păre” a fi vorba de un privilegiu special al Papei. Pretind însă, că e numai o aparență „căci sinoadele ecumenice ce au urmat, au recunoscut acest privilegiu nu numai Papei, ci și celorlalți patru patriarhi, dar numai în ce privește chestiunile episcopilor și mitropoliiilor de sub jurisdicția fiecăruia” (pag. 347). Asta ar fi cum s'ar pretinde că, deși o lege dă drept Ministerului de Interne să acorde concedii tuturor funcționarilor administrativi, întrucât altă lege ar autoriza și pe prefecți să acorde concedii funcționarilor din județul fiecăruia, Ministrul nu ar fi îndreptățit să acorde concedii decât funcționarilor din birourile ministerului. Un astfel de raționament

nu este nici logic, nici juridic. Ergotismele acestea purced din nevoia celor ce, după 1054, tăgăduesc Primatul Papal, de a contesta literă legii și spiritul ei, totdeauna când din ele reese acest primat. De aceea, nici nu insistăm prea mult asupra erorilor fatale, a celor ce păstrează încă această concepțiune.

Chiar celor ținuți de prejudecăți să vorbească cum vorbesc autorii, se cere oarecare prudență. Este imprudent din parte-le, să afirme pe aceeași pagină (388), într'o notă, că în Sinodul de la Cartagina „s'au prăbușit” pretențiunile Papei de a primi apelurile episcopilor nemulțumiți cu hotărârilor alor instanțe și, tot acolo, să publice acea parte din scrisoarea Sinodului care Papa Bonitaci, în care îi cere să se conformeze Monarhului ce spune, că episcopul osândit de un Sinod local, „când i s'ar părea că trebuie a apela, va măzui la Prea Fericitul Episcop al Romei”, care „de va socoti a fi ascultat și i a socoti că este drept, ca să reimoiască judecata, să binevoiască a scrie episcopilor din eparhia vecină să examineze din nou cu îngrijire și să facă încheierea potrivit cu credința adevărului. Iar dacă vreunul se roagă ca să se asculte din nou pricina sa, Episcopul Romei, față de rugăciunea lui, de va crede a judeca din nou, să trimită presbiterii săi împuterniciți din partea sa. Și dacă se va hotărî să judece cei de față laolaltă cu episcopii și cari vor avea putere dela cel trimis, va hotărî. Iar de va crede că sunt de ajuns episcopii spre a isprăvi lucrul, va face cum s'ar părea prea înțeleptei sale chibzuințe”. Asta însemnează, că Sinodul din Cartagina recunoaște dreptul episcopilor de a apela contra hotărârilor sinoadelor episcopesti la Roma, și datorita Episcopului Romei să cerceteze apelul. Sinodul cere însă, ca apelul să fie judecat pe loc, fie trimetând Papa afacerea altui sinod episcopesc din apropiere, fie trimetând Papa legații săi ca să judece împreună cu episcopii aceia, fie împuternicind alți episcopi din vecinătate să judece din nou. Este aci vorba nu de dreptul încontestat de a primi apeluri, ci de procedura cea mai practică de a fi judecate în apropiere și de episcopi de rit oriental. Procedura aceasta domnește încă în Biserica Română-Unită, unde sentințele tribunalelor episcopale se judecă în apel la Mitropolia Blajului, iar când cei nemulțumiți cu decizia Mitropoliei o apelează la Roma, Papa împuternicește pe unul din episcopii eparhioși să judece decizia apelată în a treia instanță, ca for apostolic delegat. O procedură care admite dreptul de apel la Roma, dar respectă și pronomiile Bisericii Orientale, așa cum le-a respectat totdeauna, dealtfel, și Roma și Sinodul din Cartagina.

Lucrarea ce spicuirăm, în intenția autorilor ei, este destinată să servească drept cod de ședință la îndemâna autorităților bisericesti și celor cari au a face cu ele. Un astfel de cod ar fi avut nevoie de un format mai practic și de caractere mai mărunte. Vignetele cu care e ilustrat volumul nu-și au loc într'un cod, chiar de ar fi mai puțin inestetice. Cu chipul acesta, ar și costa mult mai puțin.

Ceeace face însă ca Pidalionul cu orânduire nouă și tâlcuiri să nu poată sluji totdeauna drept cod de ședință, este mai ales faptul, că autorii lui, căutând să modernizeze stilul și limbajul celui dela Neamțu, câteodată au schimbat cu totul sensul unor canoane.

M. Theodorian-Caradă